

การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ

The Development of Curriculum for Early Childhood Children: A Case Study of Tessaban Pomplangfaifa School in Samuthaprakan

อรรถัย หงษ์ภู*
ดร.สุทธิพงศ์ บุญผดุง**
รศ.ธีระดา ภิญโญ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ 2) ประเมินความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้าไปใช้

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 3 คน ศึกษาในเทศก์จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 15 คน ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 4 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียน

เทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการที่พัฒนาขึ้น แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความเป็นไปได้ของแผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 3 สาระ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก และสาระการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

2) การประเมินความเป็นไปได้ของหลักสูตรพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

*นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

**อาจารย์ที่ปรึกษา

หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า
จังหวัดสมุทรปราการสามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to compare achievement in mathematics learning on “decimal” lessons of grade 6 students using cooperative learning - TGT technique and the traditional approach. The sample was eighty grade six students from two classes in the first semester of the 2009 academic year. Students were divided randomly into two groups at the equal number of 40: experimental and controlled groups. The instruments used were lessons plans using TGT technique and achievement test. The data was analyzed by mean, standard deviation, t-test, identifying the statistical significance at a level of .01.

The finding was that the achievement in mathematics learning on “decimal” lessons taught by using cooperative learning - TGT technique and the traditional approach was different at a level of 0.01 statistical significance; meanwhile, the students who were taught by using cooperative learning TGT technique got higher scores than students who were taught by traditional approach.

Key Word: A Comparison of Achievement/ Cooperative Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2555) ประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติขึ้น ซึ่งก่อนหน้านี้เราอาจจะคุ้นเคยกับเรื่องมาตรฐานที่ใช้ในวงการธุรกิจ ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพสินค้าผลิตภัณฑ์ต่างๆ ก่อนออกจำหน่าย แต่ในปัจจุบันแนวคิดเรื่องมาตรฐานได้ขยายวงกว้าง รุกคืบเข้าไปสู่วงการต่างๆ ไม่เว้นแม้กระทั่งวงการการศึกษา ขณะนี้หากนักการศึกษาคนใด ไม่พูดถึง “มาตรฐาน” หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานเลย ก็อาจจะถูกมองเป็นคนตกยุคได้ (รุ่งนภา นุตราวศ์, 2552, หน้า 8)

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นเรื่อง “ชีวิต” ของการศึกษาทุกชาติ ซึ่งนับว่าเป็นตัวชี้วัดการพัฒนามนุษย์และเป็นขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาวกับนานาชาติ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจะต้องสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา) คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ และผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ใช่วิชาการ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน ขยันหมั่นเพียร สุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตสุนทรีย์ภาพ และนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา ฯลฯ (กองเทพ เคลือบพณิชกุล, 2549, หน้า 18)

สำหรับประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา นั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษามากนัก เพราะระบบการศึกษาของไทยในยุคที่ผ่านมาเป็นระบบรวมศูนย์ (Centralization) สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรการศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ชั่วโมงเรียน

และเนื้อหาสาระ สำหรับจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวในการเปลี่ยนแปลงการศึกษา นอกจากนั้น ได้มีข้อเท็จจริงและตัวบ่งชี้หลายประการที่แสดงให้เห็นถึงความไม่น่าพึงพอใจ ในระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ขณะนั้น ตัวอย่างเช่น การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สะท้อนสภาพ ความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด วิเคราะห์ และทักษะในการแก้ปัญหาแก่เยาวชนไทย อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนเกือบทุกวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐานของการเรียนชั้นสูงต่อไปอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เหตุปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว นำไปสู่ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งขับเคลื่อนไปสู่การมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและท้องถิ่นยิ่งขึ้น (รุ่งนภา นุตราวศ์, 2552, หน้า 8) การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นภารกิจหนึ่งของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 โดยมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลางขึ้น ที่มีสาระการเรียนรู้ หลักและมาตรฐานความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการศึกษาต่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ สาระ

สำคัญของบัญญัตินี้ โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยพิจารณาความเหมาะสมของสาระหลักสูตรที่ผสมผสาน ระหว่างสาระการเรียนรู้หลักมาตรฐานที่กำหนดสภาพท้องถิ่นแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคาบเวลาและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ยุทธนา ปฐมวรชาติ, 2545, หน้า 11-12)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 วรรค 2 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 8) แสดงให้เห็นว่าชุมชนจะต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอนของแต่ละท้องถิ่น หลักสูตรเฉพาะแต่ละท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมในด้านต่างๆ ทั้งนี้ หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของท้องถิ่นให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ได้แสดงความคิดเห็นด้วย ประกอบกับปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีผลกระทบโดยตรงต่อทัศนคติและการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อเตรียมผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตน หวังให้ผู้เรียนนำความ

รู้และประสบการณ์ไปพัฒนาครอบครัวและท้องถิ่นของตน อีกทั้งช่วยปลูกฝังให้เกิดความรักและความผูกพันในท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับฉันท ชาติทอง (2550, หน้า 158) ที่กล่าวไว้ว่าเนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นมีสภาพที่แตกต่างกันออกไปทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ การนำหลักสูตรจากส่วนกลางที่มีลักษณะกว้าง ไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหรือปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของตน รวมทั้งการได้รับประสบการณ์ตรงกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่แท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย เช่นเดียวกับ สุวรรณ รัตนธรรมเมธี (2551, หน้า 2) ที่กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ควรมุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนของตน ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเท่าทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกชุมชนที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวจะกระทำได้โดยการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นหรือผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมกำหนดหลักสูตรและร่วมกันถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านให้สถานศึกษาและผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรระดับปฐมวัยนอกจากจะให้ความสำคัญที่จะมุ่งส่งเสริมและพัฒนาเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อจะได้เติบโตอย่างมีคุณภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับ

ชีวิตความเป็นอยู่แล้ว ควรจะต้องปลูกฝังให้เด็กมีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กอายุ 6 ขวบแรก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เต็มศักยภาพพร้อมเข้าเรียนในระบบโรงเรียนอย่างไม่มีปัญหาการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นหรือชุมชนกับการศึกษาปฐมวัยนับเป็นหัวใจสำคัญ เพราะท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับเด็ก ช่วยให้การเรียนการสอนเด็กเป็นไปตามความต้องการของครูและผู้ปกครอง ครูต้องสามารถนำความรู้ ความต้องการของท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นโอกาสเรียนรู้ของเด็กให้เต็มศักยภาพ โดยพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ด้วยการบรรจุแนวคิด วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนผนวกเข้าในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย แล้วถ่ายทอดความรู้สู่การเรียนการสอนให้แก่เด็ก โดยปัจจุบันหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบไว้สำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไว้กว้างๆ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาและแนวคิด 4 หัวข้อ คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับตัว เรื่องสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก โดยให้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 34)

ในส่วนของหลักสูตรปฐมวัย นักการศึกษาและนักวิชาการด้านการศึกษาปฐมวัยได้สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยไว้ ดังที่พัชร ผลโยธิน (อ้างถึงใน ยุพิน เอียะบุตร, 2548, หน้า 3) กล่าวว่า หลักสูตรปฐมวัย ควรสะท้อน

ให้เห็นวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนที่ได้ก่อกำเนิดขึ้นขึ้น เพื่อเด็กจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อตัวเองอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการสนองความต้องการความสนใจของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ วิสัย ทัศน์ใหญ่ (อ้างถึงใน วิมลลักษณ์ ตีระมาศนิช, 2545, หน้า 3) กล่าวว่าหลักสูตรที่ดีควรเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพแวดล้อมทางการเมืองและการปกครองสภาพทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม และคุณธรรม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย จึงสนใจพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ เพราะเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา แก่เด็กปฐมวัยว่าควรจัดให้สอดคล้องกับชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองพระประแดงตามสภาพที่เป็นอยู่ โดยจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองพระประแดง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาล ป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบอย่างหลักสูตรท้องถิ่นอย่างแท้จริง ที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน ที่อาศัยอยู่
2. ผู้ที่เรียนตามหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับเทศบาลเมืองพระประแดงมากยิ่งขึ้นทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำรงชีวิตต่อไป
3. บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในระดับอื่นต่อไปได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 3 คน
2. ศึกษาในเทศกเทศบาลเมืองพระประแดง จำนวน 1 คน
3. คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 15 คน
4. ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 4 คน

ประชากรผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3

โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 140 คน
กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัย
เลือกศึกษาดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 3 คน
 2. ศึกษาในเทศกเทศบาลเมืองพระประแดง จำนวน 1 คน
 3. คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 15 คน
 4. ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 4 คน
- กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวนผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จำนวน 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ
2. แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ
3. หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ
4. แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
5. แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ
ผลจากการสอบถามความต้องการของ

ท้องถิ่น พบว่า มีความต้องการให้หาเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กระดับปฐมวัยที่มีค่าความต้องการเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

สาระการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ (ที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ การคมนาคม การสื่อสาร)

สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ได้แก่ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ (การก่อตั้งเทศบาลเมืองพระประแดง คำขวัญเทศบาลเมืองพระประแดง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพระประแดง) สถานที่สำคัญ (ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ป้อมแมลงไฟฟ้า วัดพญาปราบ วัดทรงธรรมวรวิหาร วัดดวงหทัยนิรมลของแม่พระ)

สาระการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม (ประเพณีแห่หงส์ทรงตะขาบ การทำธงตะขาบ การทำพวงมะโหด การเล่นส่บ้า ขนมหกละแม นมัสการผ้าห่มองค์พระสมุทรเจดีย์ งานแข่งเรือหน้าเมืองพระประแดง)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการไปใช้

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันว่าสามารถนำหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการไปใช้ในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ หลักการของหลักสูตรเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติจริง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

ปฐมวัยอายุ 5 ปี เป้าหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับสาระของท้องถิ่น เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 5 ปี เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดกิจกรรมของหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัย เหมาะสมกับการส่งเสริมความรู้ เจตคติที่ดีทำให้มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยให้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาธิการเขต คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาธิการเขต คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าต้องการให้นำเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้ สาระการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ควรจัดการเรียนรู้ในเรื่อง ที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ การคมนาคม การสื่อสาร สาระการเรียนรู้บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ควรจัดการเรียนรู้ในเรื่อง การก่อตั้งเทศบาลเมืองพระประแดง คำขวัญเทศบาลเมืองพระประแดง นายกเทศมนตรี ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ป้อมแมลงไฟฟ้า วัดพญา

ปราบปัจจามิตร วัดทรงธรรมวรวิหาร วัดดวงหทัยนิรมลของแม่พระ สาระการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ควรจัดการเรียนรู้ในเรื่อง ประเพณีแห่งสังฆะ ขนบธรรมเนียม การทำางตะขาบ การทำางมะโหด การเล่นเกม ขนบกาละแม นมัสการผ้าห่มองค์พระสมุทฺธเจติย์ งานแข่งเรือหน้าเมืองพระประแดง ทำให้ได้หลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการ ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โบแชมพ์ (Beauchamp, 1968, p.145) และ เดวิด จี อาร์มสตรอง (David G. Armstrong, 1989, p.40) ที่ระบุว่า ในการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่นที่ดี ควรประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายร่วมกัน คือ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาต่างๆ ครูผู้สอน ศึกษาธิการเขต ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น และตัวเด็กเอง เช่นเดียวกับ ซารา อี (Sarah E., 2000, Abstract) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน พบว่า โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับเด็ก มีการเรียนรู้ตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้โรงเรียนกับชุมชนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ระดมความคิด ทำให้เด็กและครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจ ทำให้หลักสูตรมีมาตรฐาน สามารถนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า จังหวัดสมุทรปราการไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สามารถนำไปใช้ได้ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วัดอุปประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิราพร นุ่มฤทธิ์ (2550, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการพัฒนาหลักสูตร
ปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี
สำหรับการประเมินคุณภาพของหลักสูตร พบว่า
หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล
มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งเหมาะสมกับวัยและ

พัฒนาการของเด็กเมื่อนำไปจัดประสบการณ์ให้เด็ก
ปฐมวัย พบว่า สามารถส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4
ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ใจ สังคม และสติ
ปัญญา อีกทั้งทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ท้องถิ่นและส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพบุคลากรทางการศึกษา
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2549). **การปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ คนไทยและความเสมอภาคทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- จิรภัทร ตามสมัค. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เพลงพื้นบ้านของ ตำบลบางเสด็จ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดอ่างทอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ยุทธนา ปฐมวราชาติ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น: แนวคิดเชิงปฏิบัติที่เป็นพื้นฐาน สำคัญสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับสถานศึกษา**. วารสารวิชาการ. 5(5), 11-18; พฤษภาคม 2545.
- ยุพิน เอียะบุตร. (2548). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดอุดรธานี**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งนภา นุตรววงศ์. (2552). **หลักสูตรอิงมาตรฐาน... การพัฒนาสู่คุณภาพ**. ใน **กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (บรรณาธิการ), Curriculum Issues 2009**. (หน้า 8). กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .
- วิมลลักษณ์ ตีระมาศวนิช. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- Beauchamp, G.A. (1968). **Curriculum Theory** (2 nd ed.). Illinois: Wilmette, the Kegs, Pass.
- Sarah E, Writher. (2000). **Local curriculum development and place – based education**. Research: PHD Education University of Denver.